

Megbeszélés a népfrontnál

Együtt a kormányzati szervekkel

Tegnap, kedden Szegeden, a népfront megyei székházában a Hazafias Népfront Országos Tanácsának Csonrád megyében dolgozó tagjai részvételével megbeszélést tartottak. A résztvevőket Nagy István, a népfront megyei elnöke köszöntötte, majd dr. Farkas Ervin, a

Hazafias Népfront Országos Titkárságának osztályvezetője vitaindító előadást tartott. A népfront tapasztalatai a kormányzati szervekkel kialakított együttműködésről címmel. Erről a témáról minden megyében vitát rendeznek.

Kitüntetések

Nyugállományba vonulása alkalmából, több évtizedes eredményes munkája elismeréseként az egészségügyi miniszter Kiváló Munkáért kitüntetésben részesítette Sági Jánosné, a mórhalmi szociális otthon raktárosát. Tóth Sándornét, a Szeged megyei városi tanács Kórház-rendelőintézetének előadóját; Maróti Istvánnét, forráskúti szociális gondozót.

A kitüntetéseket tegnap, kedden dr. Rózsa József megyei főorvos adta át hivatalában.

Poéta, aki visszatért

Beszélgetés Baka Istvánnal

A halk szavú fiatalember halk szavú költő. Valami rejtett szemérem, bensőséges, nagyon személyes természetű az övé. A szó hangulati értelmében poéta. Ha versel, össze, tavaszba menekül; erdők fái között, virágok között keres oltalmat, menedéket; tóban, esőben, záporban furdik, süttog, imádkozik, lázad a Reményért. „Hogy hittem én, tebbened, erdő!” Akár kulcsmondata lehetne ez Baka István költészetének.

Ehhez képest most rideg falak vesznek körül. A szerkesztési szoba kényelmes foteljában zavartan tömködi pipáját, a rutinos nyilatkozat láthatóan idegen neki, mint kozmetikusoknak a tarlószántás. Asztalomon legfrissebb publikációja, szegedi és odesszai költők minap kijött antológiája indul a versével. Több gyűjteményben kapott már helyet, (Dózsa, Add tovább, Tengerlátó, Szép versek), az első önálló kötete, a Magdolnázó, a 70-es évek közepén jelent meg, s öt évvel később a második, Tízbe vett evangélium címmel. Pillanatnyilag, 34 évesen, itt tart. Sok ez, kevés? Mindenesetre tény, maga sem rejti véka alá, keveset ír, tetemes kihordási idővel szüli verseit.

Ami nem jelenti azt, hogy keveset dolgozom, igyekszem órákat tölteni naponta papír mellett, még ha nem is lesz belőle vers. Depressziós hangulatok szállnak meg, amikor semmi sem jut az eszembe, mit csináljak, ilyen az alkatom; hanem a rövid felszabadult periódusaimban igazán könnyen írok. Tulajdonképpen nem a megkezdett verssel akadnak gondjaim, inkább a külső körülmények befolyásolnak erősen. Persze abból a típusú lírából, mi az én sajátom is, nehéz mennyiséget hozni. Jóval termékenyebb az élménylira vagy a divatos nyelvi játék. Érzem, így nem lehet soká, ezért mással is próbálkozom: az elmúlt években megírtam egy kötetnyi prózát, mely áttételessége ellenére az élményirodalmat pótolja számomra. Novellák meg egy dráma, nemrég kiadtam el a kiadóhoz...

Dunántúli születésű Szekszárdról jött a szegedi bölcsészkarra, s a magyar-országi szakos diplomájával rövid két esztendőre visszatért Tolnába tanítani, mielőtt ide telepített volna. A

Kincskeresőnek lett munkatársa 1974-től, hogy a gyermeknek szóló szegedi irodalmi folyóirat lépjett a provinciából, országos terjesztésűvé vált. Munkahelyet talált Szegeden, vagy többet annál, hivatást?

Hivatásom a Kincskereső. Szerencsés dolog, ha írogató ember folyóiratnál dolgozhat, minthogy pusztán az irodalomból nemigen élhetnék meg, vidéken ki-váltképp nem. A vers és az interjú rovat anyagait gondozom, anektokra utazom az ország különböző vidékeire, ahol gyerekekkel, könyvtárosokkal, pedagógusokkal találkozom. Az a benyomásom, a Kincskeresőt is többnyire azok a gyerekek forgatják, akik általában szeretnek olvasni, meg akliknek a kezükbe adják; a lap népszerűsítésében, terjesztésében pótolhatatlan szerepet játszanak a pedagógusok, könyvtárosok. Övék is az érdem, ha a Kincskereső a legnagyobb példányszámú hazai szépirodalmi folyóirat.

Első verse 1969-ben jelent meg a Tiszatájban. Akkor huszonegy éves volt, s bár azóta több tavasz jött a tétre, ma is úgy számolnak vele — a helyi irodalmi életben legalább —, mint a fiatal generáció vezető egyéniségére. Nota bene, idővel e tájékon még ifjabb korosztályok bontogatták szárnyaikat, sorakoztak harci rendbe — s vonultak is el, nagy létszámban, szerte az országban; oly kevesen maradtak, hogy a hiányzókat teremtette úrban, akár tetszik, akár nem, újratalalódik Baka István.

Gyakran eltűnök, miért képtelen megtartani ez a város annyi ígertes tehetséget, miért érzik itt magukat sokan hátrányos helyzetben. Igaz, vidékről általában nehezebb országos publikációhoz jutni — de hát ezt a körülményt kellene ellensúlyozni vonzó munkalehetőségekkel, kiadói tevékenységgel, miként más városokban teszik. Szegeden nincs könyvkiadás, az antológia ritka, mint a fehér holló, a két folyóirat pedig, ha megfeszül, se képes munkával ellátni ennyi író embert. A Kincskereső sem tudja kellőképpen foglalkoztatni a fiatalokat. Ma-

radna a szabadújság — aminek viszont magam sem vagyok híve, véleményem szerint színvonalcsökkenéssel jár, nem beszélve arról, hogy vidéken ilyen életforma mellett fölkapik az ember ála-

Mostanában megint sok szó esik róla, Szeged kulturális-művészeti közléte nem kedvez az alkotói munkának.

Nehéz egy ilyen hangulati közeget, közérzetet, konkrét mutatóira bontani, lemezeltetni, de a tények makacs dolgok. Hozhatnék példát elegendő, csupán az irodalomból, Veress Miklóstól Zalán Tiborig, vagy hogy ne menjünk messzire, itt van Iliá Mihály, az ország legjelesebb folyóiratszerkesztője — nem én mondom, nagyírú irodalomtudósunk aposztrófálta így az írószövetségi közgyűlésen —, folyóirat nélkül él ma is itt, közöttünk, esőben. Hiányzik a helyi értékek következetes, méltányos, értő figyelme. Nem azért mondom, de az ösztöndíj rendszer sem célrataró: a részurulóknak kevés, másnak meg alig jelent valamit. Tényleg nem panaszképpen, hiszen én is megkaptam, mindjárt az első osztásban. Aztán. Ma sem tudunk beszélni, csak szemellenzősen, a generációs feszültségekről, melyeket legszívesebben értéknivellációba bújtatunk. Pedig sokan egyébként is hajlamosak pletykákból, árfolyamokból, semmint teljesítménye alapján megítélni az embert. Rólam speciál valamilyen rejtélyes óknál fogva az terjedt el, hogy nacionalista vagyok — egy olyan Szegeden, ahol például a Feszty-körképet restaurálják... Szeretném hangsúlyozni, nem a különböző díjak, juttatások határozzák meg az ember közérzetét. Hanem a légtér, amelyben nem keveredhetünk oktalanul gyanúba — hogy csupán a Gazdátlan hajók életre-vajúdása körüli esztétikai és egyéb harcchurcokra célozzak. Végülis megjelent, persze, 1500 példányban mindössze. Am ami most készül, inkább újrakezdésnek tekinthető, semmint azt folytatni. Sajnálom, hogy ilyenekről kell beszélnem, akadozva is teszem, szívesebben lelkendeznék. Örömmel, várakozással eltelve jöttem Szegedre, s változatlanul állok, a város lehetőségei adottak is. Láthatatlan falak között azonban nemigen telhet többre, egyébre; igyekszem elvégezni a munkámat, becsülettel, Nikolényi István

Dzsessz, musical és Pink Floyd

Balettbemutatóra készül a színház

Show címmel balettbemutató lesz pénteken este a Zenés Színházban. A Molnár Dixieland és a színház tánckarának közös műsora, egyszerre három könnyűzenei műfajt ajánl, a dzsesszt, musicalt és bat-et.

Abból indultunk ki, melyek lehetnek azok a könnyűzenei irányzatok, amik a Szegeden köztudottan színházba nemigen járó fiatalokat érdekelhetik — mondja Veőreós Boldizsár, koreográfus. — Az előadás három egysége közül az első kettőt részben a Molnár Dixieland zenéje, részben egyfajta „történeti” koncepció fogja egybe. A show születése című első kompozíció a zene és a tánc kialakulását követi nyomon. Rácz Tibor dalos-táncos konferanszával és persze sok-sok illusztrációval — táncban és muzsikában. A második részben a musical-részletekkel az emberi hang előbb szólóvá, majd közös énekké változást mutatjuk be, többek között Gershwindalokkal és például a Kabaré-részleteivel.

A show harmadik darabja (úgy is mint „beat”) nem akármilyen könnyűzenei irányzat képviselőjének zenéjére épül. Mit lehet kezdeni balettbemutatón egy régi Pink Floyd-nagylemezzel?

A Visszhangok című Pink Floyd-zenéhez Bischof Sándor által komponált produkció (a díszlet is az ő munkája) voltaképpen játék a fantáziával. A Pink Floyd némileg elvont, de igen magas színvonalú muzsikája egy olyasféle sztori koreografizált megvalósítására ad módot, amelynek lényege az, hogy a társadalmi szokások olykor milyen retten-

tesen gátolják az embereket, szinte megnyilvánulásaikban. Például egy emberpárt a környezete maximálisan egymáshoz tartozónak ismer el, miközben érzelmeik, gondolatok, egész belső universumuk már tökéletesen eltört vagy legalábbis elidegenedett, csak a konvenciók tartják össze. A tánckompozíció keretjétként egy ilyen emberpár meglevenítése szolgál. Békésen teáznak, biedermeier környezetben, majd sorra megjelennek, formát kapnak érzelmeik, rémálmaik, vágyaik és látomásai, egészen addig, amíg újra az eredeti, reális szituáció mozdíthatatlanságában nem látjuk őket viszont.

Ez a felfogás igen tág lehetőségeket látzik biztosítani a variációkra, a fantázia szinte partatlan dradá-

sára. A Pink Floyd-muzsika ehhez igen megfelelő lehet, Es az interpretáció?

Nem kötjük szorosan magunkat az ímént változó sztorikhoz. Eppen a sokféle változat lehetőségei miatt rábízzuk a közönségre; azt és úgy lásson a Show harmadik részében, amit és ahogyan akar. Fantáziája teljes „elérésztésével”.

A show három egysége közül az első kettő között nyilvánvaló a szerves kapcsolat. Hogyan, miként illeszkedik ehhez a harmadik?

Valóban nem tartozik szorosan a Visszhangok című rész az első kettőhöz. A zenének és főként a tánc-karnak kell biztosítania a folyamatosságot csakúgy, mint az egész előadás koherenciáját.

D. L.

Eszperantó színházak találkozója

Idestova két éve, hogy a Manilában ülésező idegenforgalmi szakemberek elhatározták: 1982-ben Budapesten rendezik meg az eszperantó színházak találkozóját. Az összejövetelre márciusban kerül sor, s mindvégig a Radnóti Miklós Színpad ad otthont számára.

A megnyitó előadást 19-én tartják: Elem János „Látta már a próféta lábnymát?” című darabját mutatják be, amelyet magyar művészek visznek színpadra, természetesen eszperantó nyelven. Ugyancsak ezen a nyelven adják elő Vasziljev Csenedesek a hajnalok

című kisregényének adaptációját. A március 28-ig tartó esemény sorozaton külföldi társulatok is részt vesznek. Vendégeket várnak többek között a Szovjetunióból, Lengyelországból, Franciaországból.

A fesztivál művészeti vezetője Romhányi László lesz.

Művészek a KSZV-ben

Somogyi Károlyné felvétele

Három művész, Novák András, Zoltányi István és Lapis András a KSZV klubkiállításán

A Kenderfőné és Szövőipari Vállalat klubjában tegnap, kedden délután ünnepélyes keretek között megújították a városi tanács által támogatott, a vállalat és négy szegedi képzőművész között fennálló szocialista szerződéseket.

Az ünnepi eseményen Harkai Vilmos személyzeti igazgató köszöntötte az alkotókat. Novák András, Zoltányi István, Lapis András, Cs. Pataj Mihály festőművész kiállítását tegnap nyitott Békéscsábán. Részt vett a baráti beszélgetésen Bányai-

né dr. Birkás Mária, a városi tanács elnökhelyettese és Sponner Jenő, a KSZV vezérigazgató-helyettese. Onczay Zsoltné osztályvezető értékelte az elmúlt évi munkát, megállapítva, hogy a művészek és a munkások között az elmúlt esztendőben tovább mélyült a kapcsolat, új elemekkel gazdagodott a folyamatos tevékenység és erősödött a kölcsönös megbecsülés. A szocialista szerződések aláírását követően kiállítás nyílt a négy szegedi művész munkáiból a KSZV klubjában.

Könnyű és célszerű

Új típusú iskolatáskák

Praktikus, egészséges, könnyű és biztonságos — ezek a fő jellemzői azoknak az új típusú iskolatáskáknak, amelyekből májusra készül el az első mintasorozat a rákospalotai Bőr- és Műanyagfeldolgozó Vállalatnál. A hazai kínálatból régóta hiányoznak a mai követelményeknek megfelelő iskolatáskák, a jelenleg forgalomban levők többsége ugyanis elsősorban túlságosan nehéz, ortopédiailag szempontból kifogásolható, de befogadóképessége, tartóssága sem kielégítő.

Az új típusú iskolatáskák kifejlesztése a SZOT Munkavédelmi Tudományos Kutató Intézetben kezdődött meg, az Országos Közlekedésbiztonsági Tanács kezdeményezésére. A megbízás eredetileg a kisiskolások közlekedési baleseteinek megelőzése érdekében a fényvisszaverő anyagok alkalmazásának kidolgozására szült. A fejlesztő munkába bekapcsolódtak a rákospalotai Bőr- és Műanyagfeldolgozó Vállalat formatervezői

is. Az évente 80 ezer iskolatáskát gyártó vállalat régióta törekszik a termékének megújítására. A legnagyobb akadályt azonban a megfelelő alapanyag hiánya okozta, amelyet a múlt év végén a Győri Graboplastnál — több esztendője folyó közös fejlesztési munka eredményeként — sikerült előállítani. A polyamidból szövött, PVC-vel kent műanyag legfontosabb előnye, hogy könnyű és erős, súlya négyzetméterenként 300 gramm körül, a korábban iskolatáskához használt műbőrök 600–1000 grammjával szemben. Emellett tartóssága, szakítószilárdsága is megfelelő, s jól tisztítható. Az alapanyaghoz illő könnyű polyamid hevederek, valamint műanyag szerelvények járulnak.

Ha a belkereskedelem a májusban bemutatásra kerülő kollekciót megrendeli — jövőre már az új, korszerű iskolatáskák kerülnek a kisiskolások hátra, kezébe.

Helyreállítják a dzsámit

Siklóson helyreállítják Malkocs bej dzsámiját, és kerámiamúzeumot rendeznek be a török épületben. A négyszáz éve emelt mohamedán templom csaknem teljesen elfeledve állt egy kis mellékutcában a legutóbbi időkig. A városi tanács — a műemlékvédelmi programjának megfelelően — lebontatta a hozzáépített házcscákát, szabaddá téve a dzsámit a régészeti kutatás számára.

A dzsámit egy magas rangú török személyiség, a XVI. század második felében élt Malkocs bej emeltette. A híres utazó, Evlia Cselebi is említést tesz utleírásában a dzsámiról, kiemelve, hogy egy szép rózsaligetben áll. A török kiűzése után még

sokáig használták az épületet, a múlt században például a városi szegényház volt. Az idők folyamán erősen megromlott az állaga, ezért azután sorsára hagyták a legutóbbi időkig.

Az Országos Műemléki Felügyelőség a lehetőségekhez képest eredeti alakjában fogja helyreállítani a dzsámit. Az épületben állandó kiállítást rendeznek be: a Gerencsér Sebestyén fazekaspályázat díjnyertes munkáit mutatják be a közönségnek. A siklósi születésű, híres népi kerámikus emlékére háromvenként országos pályázatot hirdetnek — eddig már nyolc alkalommal —, s a legszebb, legértékesebb alkotásokat a dzsámiban helyezik el.